

Voorzitter: E.M. van der Weele (PvdA)

Namens de raad: N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), J.P. Dijk (SP), E. Hessels VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), L.H. van de Giessen (CDA), T. van Zoelen (PvdD), Y.P. Menger (100% Groningen), J. Atema (Stadspartij), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Namens het college van B&W: wethouder I.J. Diks

Namens de griffie: W.H. Bierman

Lid van de Rekenkamer: dhr. H. van Mossevelde

Onderzoek Rekenkamer Beschermingsbewind (raadsvoorstel 12-3-2021)

00:14:59

Voorzitter: Goedemiddag welkom bij deze meningsvormende sessie van de gemeenteraad Groningen. Er zijn een aantal fracties digitaal aanwezig. Ik hoorde zonet nog dat iemand zijn microfoon niet uit had. Let daar even op alstublieft. Een aantal fracties zijn hier ook fysiek aanwezig. Vandaag ook een lid van de Rekenkamer aanwezig en de wethouder, mevrouw Diks, die zal ik zo het woord geven ook. U heeft allen kennis kunnen nemen van het rapport van de Rekenkamer over het beschermingsbewind. Er zijn er ook nog een aantal schriftelijke inspraakreacties gekomen. Die heeft u allen kunnen lezen, die hangen aan de agenda. We hebben vandaag iemand die insprekt en ik ga even checken. De heer Boeve is aanwezig. Hij krijgt zo meteen als eerste het woord. We hebben anderhalf uur. U heeft ongeveer vijf minuten per fractie om met elkaar van gedachten hierover te wisselen, vragen te stellen, technische vragen, aan de Rekenkamer en politieke vragen aan de wethouder. Helder? Ik kijk even naar de mensen hier digitaal. Ik zie geen verontruste blikken, dus ik stel voor dat we kunnen gaan starten. De heer Boeve, welkom bij deze bijeenkomst. U bent digitaal aanwezig. U wilt gebruikmaken van uw inspraakrecht en ik geef u bij dezen het woord. U heeft drie minuten. Ik ga er een beetje streng op letten, maar ik geef ik u nu het woord.

00:16:40

De heer Boeve: Ben ik te verstaan?

00:16:44

Voorzitter: U bent heel goed te verstaan en u bent goed in beeld.

00:16:47

De heer Boeve: Oké, heel goed. Mooi. Ja, excuus voor mijn late binnenkomst, maar het systeem werkt weer net anders dan alle andere systemen die ik gebruik. Vooropgesteld, ik zou heel graag de anderhalf uur helemaal bijwonen, maar het is vandaag mijn verjaardag. Mijn kinderen rekenen op mij dat ik met ze eet vanavond, dus om die reden kan ik het helaas alleen bij het inspreken laten, alleen de directeur van de branchevereniging kijkt ook in elk geval ook mee. Althans, op het moment dat ik de vergadering verlaat. En over de drie minuten handhaven, voorzitter, ik weet er alles van als oud-wethouder en oud-raadslid in Amersfoort, dus ik zal mijn best doen. Dank dat ik de gelegenheid krijg om jullie toe te spreken, om onze brief ook met woorden aan te vullen. Ik neem aan dat u allemaal de brief heeft gehad van Horus. Wellicht voor jullie een nieuwe naam. Wij zijn door de Rekenkamer meegenomen in het onderzoek toen wij nog niet gefuseerd waren. U kunt ons terugvinden

onder de namen BPBI en VBV, twee brancheorganisaties en per januari jongstleden zijn wij gefuseerd. De beginzin in onze brief luidt: laten we toch samenwerken. In die zin zou ik eigenlijk willen aansluiten met name ook bij de aanbevelingen van de Rekenkamer. Met name ook punt 5, waarin de Rekenkamer aanbeveelt om andere vormen van samenwerking wel te onderzoeken. Ik hoop dat er ook een antwoord komt van de Rekenkamer, ook in uw richting, maar ook in onze richting, waarom ze die aanbeveling hebben gedaan. Ik juich hem in ieder geval van harte toe. Ik lees in de brief van het college dat ze ook aangegeven dat als er andere gemeenten zijn met alternatieve vormen van samenwerking, dat ze daar graag van horen. Ik bied uw gemeente graag ook aan om daarvoor ook met ons in gesprek te gaan, omdat wij als branchevereniging in heel veel gemeenten aan convenanten werken en deze ook uitwerken in de grote gemeenten als Amsterdam en Rotterdam, maar ook recent bijvoorbeeld een aantal Brabantse gemeenten. Wij hebben gemerkt in de laatste jaren dat het werken met die convenanten ontzettend goed werkt. Ik zeg daar dan ook bij dat ik mijn hand in eigen boezem steek. Ik snap eigenlijk wel dat een gemeente als Groningen - overigens mijn oude studentenstad, ik was graag naar jullie toegekomen - ooit in het verleden zelf besloten heeft om bewindvoering zelf te gaan uitvoeren. Dat klinkt misschien wat gek uit de mond van een voorzitter van een branchevereniging van bewindvoerders, maar dat heeft er ook mee te maken dat in ieder geval in het verleden, gemeenten en bewindvoerders te vaak met de rug tegenover elkaar hebben gestaan. Zowel gemeenten, maar zeker ook bewindvoerders. Van daaruit heb ik ook zelf gemerkt dat er nooit samenwerking is ontstaan in een heleboel plaatsen, zoals ook in Groningen. Daarom juist ook dat ik zo toejuich dat de Rekenkamer voor jullie ook heeft aangegeven: "Sta open voor andere vormen van samenwerking." Ik kan u melden dat die vormen, zoals die worden toegepast elders, ook daar heel succesvol zijn. Dat gezegd hebbende zou ik een paar opmerkingen maken ter aanvulling op onze brief. Dat is toch wel dat we het wel van belang vinden dat het rapport van de Rekenkamer ook goed gevolgd wordt. Ik zou zeggen ook rekenkundig ook goed gevolgd kan worden. Alhoewel het college daar een aantal interessante opmerkingen bij plaatst in haar brief, heb ik nog niet de antwoorden gekregen op met name de kostenoverschrijdingen die gemaakt zijn, althans de verminderde opbrengst die gemeld wordt. Die kan ik nog niet terugrekenen. Met mijn kennis als wethouder en als directeur bij gemeenten ben ik bang dat het kostenvoordeel negatiever uitpakt dan nog wordt verondersteld. Dus niet een vijftig procent reductie zoals de Rekenkamer berekent. Ik denk dat dat nogal rooskleurig is. Voor een eerlijke vergelijking, ook ten opzichte van de branche als zodanig, maar ook voor de inwoners van Groningen, lijkt het mij gepast dat daar ook nog een extra antwoord op volgt van de kant van het college. Ik ben in ieder geval als voorzitter van de branche heel benieuwd naar de antwoorden. U wilt mij al onderbreken. Wat zegt u?

00:20:53

Voorzitter: Wilt u gaan afronden? U zit een beetje over uw tijd.

00:20:57

De heer Boeve: Ik ben bijna klaar, voorzitter. Dat zijn niet mijn kinderen. Ik hoor kinderen, maar dat zijn niet die van mij. Die komen dus nog. Het rekenaspect is dus één aspect wat ik nog echt wilde noemen. Ik hoop dat u daar nog echt indringend naar wilt kijken. Maar daarnaast heb ik ook wel wat zorgen over de kwaliteit van bewind. Er worden in het

onderzoek hoeveelheden cliënten per bewindvoerder genoemd die ik als voorzitter van de branche, wij als branche, onaanvaardbaar hoog vinden. Dus wij hebben wel zorgen of de gemeente ook in staat is om kwaliteit te leveren. Daarnaast wordt ook gesproken over het feit dat het nogal lang duurt voordat cliënten aan bod zijn. De gemeente meldt dat ze dat aan het inhalen zijn, maar ik weet niet de actuele gegevens. Ook daarvoor geldt dat het heel erg van belang is dat cliënten snel geholpen worden en niet maandenlang op de wachtlijst moeten staan. Maar goed, positief. Er zitten mooie aanbevelingen bij die ook wat mij betreft reden zijn om het gesprek met elkaar aan te gaan. Als branche zeg ik en ook namens de branche, wij staan niet meer met onze rug naar u toe. We gaan graag ook met de gemeente Groningen, net als met alle andere gemeenten, in gesprek. Voorzitter, dank u wel.

00:22:09

Voorzitter: U dank u wel. Namens ons allen kan ik u van harte feliciteren overigens. Dat klonk hier in de zaal, maar ik zal het even naar u overbrengen. Ik wil de raadsleden nog even de gelegenheid geven u eventueel een vraag te stellen. Kunt u nog even blijven hangen?

00:22:25

De heer Boeve: Ja hoor.

00:22:27

Voorzitter: Is er iemand die een vraag heeft? De heer Nieuwenhuijsen.

00:22:32

De heer Nieuwenhuijsen: Dank voorzitter. Eén korte vraag, daar ben ik wel benieuwd naar. Waarom denkt de heer Boeve dat particuliere bewindvoerders en gemeenten zo rug tegen rug zijn gaan staan of zijn komen te staan in de voorgaande jaren?

00:22:51

De heer Boeve: Nou ja, ik maak een kleine zijsprong. Toen ik wethouder Zorg en Welzijn was, was het mijn ervaring dat de huisartsen in Amersfoort eigenlijk helemaal geen interesse hadden om met mij te spreken. Simpelweg: ik betaalde ze niet. Pas vanaf 2014 is er een relatie ontstaan tussen gemeenten en bewindvoerders, namelijk doordat schulden een titel werden voor bewind en er daarmee een beroep kon zijn op bijzondere bijstand. Maar de relatie is daarmee, financieel althans, indirect. De bewindvoerders hebben veel meer een relatie met de rechtbanken bijvoorbeeld. Maar ik vind dat misplaatst. Als Horus zijn we al twee jaar bezig om vooral een relatie op te bouwen met allerlei gemeenten. Zowel met de VNG en G40, maar ook met individuele gemeenten, omdat wij gewoon vinden dat wij een onderdeel uitmaken van het sociaal domein en in heel veel gemeenten gebeurt dat ook steeds beter en met veel meer goede resultaten. Kijkt u bijvoorbeeld naar de evaluatie die de stad Rotterdam heeft gedaan.

00:23:49

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond of er andere vragen zijn? De heer Atema heeft nog een vraag. Ik geef u het woord.

00:24:05

De heer Atema: U heeft uw leden geadviseerd om niet aan het Puddingakkoord, huidig Puddingakkoord mee te doen. Het Puddingakkoord 2.0 in deze vorm, gaat u nog steeds uw leden adviseren om daar niet aan mee te doen of moet er dan heel veel aan veranderen?

00:24:22

De heer Boeve: Wat ik wel een probleem vind van het Puddingakkoord is dat bewindvoerders niet eenentwintig uur per jaar, maar zeventien uur per jaar mogen declareren voor kosten voor bewind. Ik kan u vertellen dat tweeëntwintig uur - en dat wordt ondertussen ook door het kabinet erkent - eigenlijk al niet kostendekkend is. Heel plat gezegd, maar ik wil u daarmee niet beledigen, maar doordat Groningen ervoor kiest om zeventien uur te betalen, betekent dat eigenlijk de rekening door andere gemeenten wordt opgehoest. Ik vind die tweeëntwintig uur, laat ik zeggen, dat vind ik echt ingewikkeld. Maar het is ook een beetje voor de muziek uitlopen, want we weten nog niet hoe een akkoord... Althans, wij weten nog niet hoe een akkoord 2.0 eruit zou moeten zien. Ik hoop dat we vooral ook - en ik heb dat ook aan de wethouder voorgehouden - in gesprek met elkaar geraken hoe we de samenwerking kunnen verbeteren. Ik sta er open in en ik hoop dat er een akkoord 2.0 komt met onze steun. Maar ja, op basis van het akkoord 1.0, dat was voor ons geen goed akkoord.

00:25:34

Voorzitter: Oké, dank u wel. Mevrouw Hessels van de VVD.

00:25:43

Mevrouw Hessels: Ja, dank u wel. Ik ben toch wel benieuwd, naar aanleiding van de vorige vraag, of de heer Boeve misschien wat kan vertellen over hoe hij wel een goede samenwerking voor zich zou zien met de gemeente.

00:26:02

De heer Boeve: Nou, die is in ieder geval... Excuus, moet ik hem beantwoorden nu?

00:26:08

Voorzitter: U mag antwoorden. Het liefst kort en krachtig.

00:26:10

De heer Boeve: Ja, als ik je nu kijkt. Er zijn ondertussen denk ik zo'n twintig convenanten gesloten tussen bewindvoerders en gemeenten. Die regelen allemaal veel meer dat de bewindvoering wordt ingezet als een instrument in het sociaal domein, maar niet meer en niet minder dan nodig is en ook een veel betere doorgeleiding van en naar schuldhulpverlening. Ik pleit ervoor dat die samenwerking zo vloeiend als mogelijk moet zijn, zowel van de kant van schuldhulpverleners als van de kant van bewindvoerders. Als je het hebt over het instrument van bewindvoering - en ik heb een bestuurskundige achtergrond en nogmaals, wat ik al zei, oud-wethouder en oud-directeur in overheidsland. Er is geen sector die gewend is zo efficiënt en effectief te werken als bewindvoerders. Zij werken al jaar en dag voor die zeventien of tweeëntwintig uur. Het ligt er even aan of het een schuldendossier is of een gewoon dossier. Daarbinnen moeten ze het simpelweg doen. Ik zou bijna zeggen: Dat zien steeds meer gemeenten. Ik mocht laatst voor de VNG...

00:27:07

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij heeft u antwoord gegeven op de vraag van mevrouw Hessels. Ik ben een beetje streng in verband met de tijd, dus vandaar. Ik geef de heer Van Kesteren de laatste vraag van dit onderdeel.

00:27:19

De heer Van Kesteren: Dank u wel voorzitter. Ook dank aan de heer Boeve voor uw

toelichting. U heeft het over een goede adequate samenwerking met gemeenten. Dat kan een belangrijke impuls zijn, als u deze vraag kan beantwoorden voor mij: heeft de brancheorganisatie een bepaalde opstelling ten aanzien van kwalitatief slecht bekendstaande aanbieders? Wat moet ik me daarbij voorstellen, of houdt u zich daar niet mee bezig?

00:27:53

Voorzitter: Jazeker. Er wordt door ons op toegezien door accountants en de rechtbank, maar wij gaan verder. Leden waarvan wij weten dat ze hun werk niet goed doen royeren wij en dat doen wij ook met - ik zou bijna zeggen met plezier. We hebben er last van dat er ook kaf onder het koren is. Ik weet overigens, gemeenten willen dit ook. Ik zou graag een witte lijst willen van bewindvoerders waarvan bekend is dat ze een goede kwaliteit leveren. Zodat je ook als gemeente altijd weet: dit is een goede en deze meneer of mevrouw doet dit niet goed. Daarin werk ik juist graag samen met gemeenten om zo'n lijst op te stellen.

00:28:31

Voorzitter: Oké. Dank u wel voor uw uitgebreide antwoorden. Ik kijk nog één keer rond en dan wil ik u hartelijk danken voor uw inspraak en het beantwoorden van de vragen.

00:28:42

De heer Boeve: Goed, dank u wel.

00:28:43

Voorzitter: Dank u wel. Iedereen kijkt hier omheen en waaien we weg, begrijp ik? Oké, goed. Nou, dan kunnen we in alle veiligheid verdergaan met de sessie over het onderzoek van de Rekenkamer beschermingsbewind. Zoals aangegeven is vanuit de Rekenkamer de heer Van Mossevelde aanwezig. Daar kunt u technische vragen aan stellen. Die zal ik ook straks, nadat u van gedachten bent gewisseld hierover met elkaar, als eerste het woord geven. Ik kijk even rond wie een start wil maken met vragen of reacties op het onderzoek. Ik zie mevrouw Van Doesen.

00:29:29

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, voorzitter. Toen wij in de vorige periode spraken over de mogelijkheid om van beschermingsbewind een algemene voorziening te maken, waren wij daar positief over. Voor D66 was leidend dat de sociale dienst beter in staat was om maatwerk te leveren voor deze mensen, omdat ze meer instrumenten ter beschikking hadden om voor deze doelgroep het probleem op te lossen. Zo wordt het niet altijd noodzakelijk om het instrument beschermingsbewind in te zetten, wat nogal een zwaar instrument is. Ook speelde natuurlijk de financiën wel mee, omdat het extern inhuren van beschermingsbewind een behoorlijke aanslag was op onze bijzondere bijstand. Dat was waarom we eraan begonnen en waarom we er blij om zijn. Maar D66 is nu wel heel erg blij met het onderzoek van de Rekenkamer en ook een compliment aan de Rekenkamer. Iets positiefs: uit het onderzoek blijkt dat we er goed aan hebben gedaan om daar een algemene voorziening van te maken. Dat geeft ons ook handelingsvrijheid waar andere gemeenten nu niet meer om kunnen vragen omdat dat nu beperkt is. Maar helaas maakt het onderzoek ook duidelijk dat we eigenlijk niet weten wat dit voor de mensen en de gemeente aan positieve bijdrage heeft opgeleverd. Dat verbaast ons toch wel heel erg, vooral ook omdat het een belangrijk argument was om juist dit in te gaan voeren. Wel duidelijk is dat we de

financiële doelstelling die we in 2018 hebben vastgesteld niet hebben gehaald. Het overleg met externe partners heeft de snelheid van de omzetting er wat uitgehaald, maar is toch wel belangrijk gebleken voor een heel zorgvuldig proces. Daar moet volgens D66 ook vervolg aan gegeven worden. Ernstiger is het dat de rechtbank nog steeds geen tijd heeft om in overleg te gaan met de gemeente. D66 vindt dat we daar de druk toch nu moeten verhogen. Het is nu al vijf jaar dat wij proberen in overleg met de rechtbank te komen om tot een kwalitatief betere behandeling en afstemming van het beschermingsbewind te komen. Volgens mij, dit overleg kan er zelfs toe leiden dat hun werkdruk vermindert. Dus ik snap ook niet waarom ze zich daar zo tegen verzetten. Voorzitter, tot slot is het goed om te lezen dat het college in haar reactie aangeeft dat ze de aanbevelingen van de Rekenkamer overneemt. Die waren voor ons heel significant. Wat ons betreft moeten er nu ook snel afspraken gemaakt worden over wat en hoe en wanneer we als raad inzicht krijgen in de stand van zaken en de verdere ontwikkeling van dit onderdeel van beleid bij de sociale dienst. Dank u wel.

00:32:25

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond wie ik het woord mag geven. Ik zie de heer Van Kesteren. Ik geef u het woord.

00:32:34

De heer Van Kesteren: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de Rekenkamer is met een aantal aanbevelingen gekomen. De belangrijkste aanbevelingen vindt mijn fractie om in te zetten op preventie en dat de stem van cliënten onder andere moet meewegen en om samen te werken met private bewindvoerders. De PVV-fractie vindt dat het college van burgemeester en wethouders de good practices van schuldsanering zal moeten inventariseren en moeten toepassen in nieuw beleid. De vraag is dan ook: hoe worden good practices en de stem van cliënten meegenomen in het beleid, concreet meegenomen in beleid. Ook die samenwerking met private bewindvoerders, daar wil men ook mee verder en gesprekken met de rechtbank zullen uiteindelijk duidelijkheid geven over de goede aanbieders en de slechte aanbieders. We hebben zojuist gehoord van de brancheorganisatie dat zij daar echt werk van willen maken. De vraag is dan ook: gaat het college daar ook concreet uitvoering aan geven en op welke wijze? Dat zijn de vragen die wij hebben. Dank u wel.

00:33:50

Voorzitter: Dank u wel.

00:33:51

De heer Loopstra: Ik heb nog een vraag aan de heer Van Kesteren.

00:33:54

Voorzitter: De heer Loopstra heeft een vraag voor u.

00:33:58

De heer Loopstra: U zegt: "Met die commerciële bureaus moeten we ook verder." Maar nu is het juist dat we in 2018 daar afscheid van probeerde te nemen door niet meer bijzondere bijstand te verlenen van cliënten die een beroep doen op die commerciële bureaus. U geeft aan: "Ja, ik wil eigenlijk wel terug en ik wil ook die samenwerking met commerciële bureaus wel weer." Dus dat begrijp ik niet helemaal.

00:34:20

De heer Van Kesteren: Dat zal ik even uitleggen, voorzitter, aan de heer Loopstra. Ik heb ook

gelezen dat de gemeente Groningen geleidelijk af wil van de particuliere aanbieders en dat men voorlopig, maar niet heel abrupt, daar een einde aan wil maken. Dan vind ik, om te beginnen moet je dan afscheid nemen van de slecht presterende of kwalitatief slechte aanbieders. Ik wil van het college weten op welke wijze ze dat gaan doen, omdat in elk geval de goed presterende aanbieders en de kwalitatief goed bekendstaande aanbieders, dat daar nog niet direct afscheid van wordt genomen. Dat is het punt wat ik wil maken. Dat je dus het kaf van het koren begint te scheiden en op welke wijze dat dan ook gebeurt. Gebeurt dat in samenwerking met de brancheorganisatie? Die heeft net aangegeven dat ze dat heel graag willen.

00:35:14

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag dat de heer Van Zoelen ook nog een vraag voor u had.

00:35:20

De heer Van Zoelen: Ja, ik heb toch nog een vraag aan de PVV over de private bewindvoerders, want het is mij niet echt duidelijk waarom de PVV graag die aanbeveling meeneemt? We zijn nu drie jaar verder. Is de PVV ook niet met ons van mening dat nu in het vervolgtraject de private aanbieders helemaal eruit moeten en zo nee, als de PVV het daar niet mee eens is, wat ziet de PVV dan als toegevoegde waarde van de private bewindvoerders, beschermingsbewindvoerders?

00:35:50

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter. Dat heb ik net duidelijk gemaakt en ook de heer Boeve van de brancheorganisatie heeft heel duidelijk aangegeven dat er goed presterende private aanbieders zijn en dat je niet iedereen over één kam kan scheren en dat er ook slecht presterende zijn. De gemeente Groningen heeft heel duidelijk aangegeven dat het onmogelijk is om in één keer af te rekenen met alle particuliere aanbieders en daar moet je dus een overgangsregeling hebben. In die overgangsregeling moet je gewoon het kaf van het koren scheiden. Dat is wat ik hier beoog en ik vraag aan het college op welke wijze ze dat gaan doen. Of ze die samenwerking met de brancheorganisatie ook invulling gaan geven en dat je ook daadwerkelijk direct en per omgaand afkomt van de kwalitatief slecht bekendstaande aanbieders.

00:36:42

Voorzitter: Helder, dank u wel. Ik kijk even hier rond. De heer Nieuwenhuijsen wil het woord.

00:36:49

De heer Nieuwenhuijsen: Ja, dank voorzitter. Dat komt mij goed uit. Allereerst wil mijn fractie ook haar dank uitspreken aan de Rekenkamer voor het publiceren van dit rapport. Het is een flink maar ook duidelijk verhaal met concrete aanbevelingen. Voorzitter, mijn fractie is geen super fan van particuliere bewindvoerders en dat is niet zozeer om die bewindvoerders zelf. Dat is vooral omdat er voor bewindvoerders op de vrije markt altijd een prikkel zal zijn om mensen bij zich te houden. Zo simpel is het. Zij krijgen per klant, want op een vrije markt spreken we wel van klanten, betaald, terwijl een bewindvoerder in overheidsdienst een vast loon krijgt. Als het hier om vasthouden van mensen ook maar één keer een overweging voor een particuliere bewindvoerder is geweest, dan is dat eigenlijk al één keer te veel. Maar, voorzitter, misschien nog wel belangrijker is het feit dat bewindvoering enorme gevolgen heeft voor iemands bestaan. Je gaat niet meer over je

eigen geld. Of dat nu is omdat je zelf wilt, bijvoorbeeld omdat je zenuwachtig wordt van geld of het ingewikkeld vindt of omdat je ertoe wordt gedwongen, in beide gevallen ben je enorm afhankelijk van een ander individu. Mijn fractie denkt dat zo'n individu uiteindelijk beter bij een overheid kan horen, bij een systeem dat heel precies gecontroleerd wordt, dan bij de vrije markt. Een laatste reden waarom bewind in eigen huis beter kan werken, is omdat we meer integraal te werk kunnen gaan. Zoals mevrouw Van Doesen, mijn collega van D66 zei, je hebt meer instrumenten tot je beschikking. Dat brengt me op het rapport en dan met name op de aanbevelingen. Aansluitend op mijn laatste punt, het integraal te werk gaan, geeft aanbeveling 4 aan dat hier nog verbeterkansen liggen met betrekking tot verbinding GKB en andere gemeentelijke domeinen. Kan de wethouder hierop ingaan? Een tweede vraag is eigenlijk meer aan de Rekenkamer zelf, want aanbeveling punt 6 gaat over schuldenpreventie. Is de Rekenkamer het met mij eens dat bewindvoering ook gewoon, tussen haakjes, nodig kan zijn zonder dat er sprake is van schulden? Verder sluit ik mij aan bij de vragen van mevrouw Van Doesen met betrekking tot het rechtbankoverleg en het belang van een rechtbank die ook niet overwerkt is. Maar goed, dat is niet helemaal in onze handen. Belangrijker misschien nog: inzicht krijgen in de precieze sociaalmaatschappelijke voordelen van eigen huis bewindvoering. De voordelen zijn volgens ons namelijk goed voorstelbaar, maar mogelijk nog niet altijd even zichtbaar. Tenslotte, een tijdje geleden hebben we als raad een motie aangenomen waarin we uitspraken dat we af willen van het woord cliënt als we over inwoners van deze gemeente praten. Nu is het wat veel gevraagd om het gehele Rekenkamerrapport te herschrijven, maar wat ons betreft mag dit wel in het raadsvoorstel worden aangepast. Tot zover.

00:39:14

Voorzitter: Helder. Dank u wel.

00:39:15

De heer Atema: Mevrouw de voorzitter. Ik heb nog een vraag, maar u ziet mijn handje waarschijnlijk niet.

00:39:19

Voorzitter: Nee, ik zag het niet, maar u krijgt nu het woord meneer Atema.

00:39:21

De heer Atema: Ja, even een vraag aan de heer Nieuwenhuijsen over de prikkel bij bewindvoerders om een cliënt vast te houden. De Rekenkamer heeft volgens mij vastgesteld dat de sturingsinformatie van het GKB te beperkt is. Dat we dus niet kunnen zien wat de uitstroom is en ook niet kunnen zien of mensen naar een lichtere vorm worden geleid. Dus hoe weet u nu dat het GKB het beter doet dan de private bewindvoerder?

00:39:48

De heer Nieuwenhuijsen: Ja, voorzitter, dat is een scherp punt. Ik ben ook benieuwd naar de antwoorden daarop hoe de wethouder daarnaar kijkt, want dat is waar. Maar in zijn algemeenheid kun je wel stellen dat er wel altijd een verborgen prikkel ligt en ik denk dat we in het verleden ook hebben gezien, wel eens een openbare prikkel, voor particuliere bewindvoerders om te doen wat ze doen, namelijk mensen meer vasthouden. Dus ja, daar laat ik het bij.

00:40:16

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk ook even naar de digitale aanwezigen en ik wil de heer Rebergen het woord geven.

00:40:25

De heer Rebergen: Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, de wijziging van het beleid in 2018 had natuurlijk twee doelen. Eén: verbetering van de dienstverlening aan de inwoners. En twee: een kostenbesparing. Maar wat ons betreft is het eerste het belangrijke en als we kijken naar wat het Rekenkamerrapport dan zegt, zien we dat daar daadwerkelijk verbeteringen in hebben plaatsgevonden. Dat er een beter beeld is van deze groep cliënten, dat er afstemming is met de wijkteams over de cliënten waar nodig is. Over het integraal te werk gaan heeft de heer Nieuwenhuijsen net ook al wat gezegd. Wat we ook goed vonden te lezen is dat ook de bewindvoerders tevreden zijn over de omzetting van de cliënten. Als we kijken naar de kosten, zien we dat de besparing natuurlijk minder is dan verwacht. De redenen zijn weergegeven. Die zijn duidelijk, maar wat veel belangrijker is volgens mij, is dat de kosten in ieder geval beheersbaar zijn nu en in vergelijking met veel andere gemeenten is dat niet zo. Ik heb nog twee aandachtspunten en twee vragen. De aandachtspunten, de heer Atema zei het net ook al, zijn de cijfers, de sturingsinformatie die eigenlijk voor een groot deel ontbreekt. Er is geen informatie over doorstroom of duur van het traject. Volgens mij zou dat anders kunnen en zou daar extra aandacht voor kunnen zijn. Graag een reactie van de wethouder. Een ander punt is de informatievoorziening. IN het stuk stond ook dat het overzicht van aan te leveren informatie voor veel inwoners eigenlijk niet te begrijpen is. Volgens mij zou dat eenvoudig verbeterd kunnen worden, dus is daar ook een mogelijkheid om daarnaar te laten kijken door experts hoe zij dat op een goede manier kunnen opschrijven, dat het ook duidelijk is voor inwoners. Twee vragen. De heer Boeve gaf het ook al aan. Ik ben benieuwd naar de actuele stand van zaken van de wachttijden. In het Rekenkamerrapport staat dat de verwachting is dat dat begin 2021 opgelost zou zijn, dus ik ben benieuwd naar de actuele stand van zaken. Een tweede vraag gaat eigenlijk over de samenwerking met de private bewindvoerders. Op pagina 32 wordt daar een klein stukje over geschreven en dat er een denktank is die daarover nadenkt hoe die samenwerking er verder uit moet gaan zien. Net noemden we dat al het Puddingakkoord 2.0 volgens mij. Als we kijken in het onderzoek van de Rekenkamer, wordt ook geconcludeerd dat dit gewijzigde beleid ook een positieve impuls heeft gegeven voor de uitstroom bij de private bewindvoerders. Dat zou een aanknopingspunt kunnen zijn voor de verdere samenwerking. We zijn ook wel benieuwd naar de suggestie van de witte lijst die de heer Boeve deed en waar de heer Van Kesteren het ook over had. Dat wat betreft mijn vragen. Tot zover, voorzitter.

00:43:21

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat de heer Atema een vraag voor u heeft.

00:43:26

De heer Atema: Nee, dit ging weer over mogelijke woordvoering, mevrouw de voorzitter.

00:43:30

Voorzitter: Ook dat is goed. Ik kijk even of er vragen zijn? Zo niet, dan krijgt u nu het woord.

00:43:35

De heer Atema: Oké. De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan en die trekt enkele stevige conclusies en doet een aantal aanbevelingen. We zijn verheugd dat het college de meeste aanbevelingen overneemt. Enkele highlights. De besparing van een miljoen wordt niet gehaald. We blijven steken op een half miljoen. Bij het debat in 2018 heeft de Stadspartij bij monde van mevrouw Riemersma de vraag gesteld of de gemeente voldoende capaciteit had om de regeling uit te voeren. Als je nu de cijfers ziet lijkt het erop dat dat niet het geval is. Van de beoogde tweeëntwintig fulltimers die ingezet moesten worden, zijn het er elf geworden door een lagere instroom. Maar de Rekenkamer zegt: "Eigenlijk zou zeven à acht voldoende moeten zijn."

00:44:22

Voorzitter: Meneer Atema, ik ga u heel even onderbreken, want u heeft een vraag van de heer Dijk.

00:44:27

De heer Dijk: Ja, voorzitter, dan is mijn vraag of de heer Atema dan ook vindt dat daar meer mensen bij moeten?

00:44:32

De heer Atema: Het ging er even om dat wij van tevoren hebben gewaarschuwd dat je het niet kunt waarmaken en dat is dus gebleken. Je moet het wel goed uitvoeren. Maar goed, wat wij gevreesd hebben, is uiteindelijk uitgekomen.

00:44:44

De heer Dijk: Voorzitter, wat is dan de oplossing van de heer Atema, want oké, daar heeft u gelijk in gehad. Er zijn er meer die daarvoor gewaarschuwd hebben toentertijd. Maar wat moeten we dan voor oplossing vinden? Moeten er dan meer mensen bij?

00:44:58

De heer Atema: Nee, er zijn ook meer mensen bijgekomen. Wij hebben alleen gezegd: "Wij denken dat de gemeente het niet aankan." Toen was het aan het dovemansoren gericht. Laatst is het uitgekomen. Hoewel, er zijn nu elf mensen extra in dienst gekomen, terwijl de Rekenkamer zegt: "Zeven of acht is voldoende." Als je die drie à vier nog eens van de besparing aftrekt, blijft er bar weinig over. Dan het Puddingakkoord. Er is veel onvrede onder private bewindvoerders. Als je ook de heer Boeve hoort, is het Puddingakkoord 2.0 nog geen gelopen race. Wij vragen ons af wat nu het geval is voor de gemeente en voor de betrokken cliënten - of ik weet niet hoe ze tegenwoordig heten - als het Puddingakkoord 2.0 niet tot stand komt. We willen graag weten wat dat voor gevolgen heeft. Dan het harmonisatiebesluit. Bij Haren en Ten Boer in de raadsvergadering van maart 2018 heeft de Stadspartij samen met anderen een motie ingediend met het verzoek om particuliere beschermingsbewindvoering en brancheverenigingen tijdig te informeren over de vervolgstappen. De motie is helaas verworpen en dat heeft ertoe geleid dat bij het harmonisatiebesluit Haren en Ten Boer de particuliere bewindvoerders pas zijn geïnformeerd nadat de bezwaartermijn was verlopen.

00:46:23

Voorzitter: U heeft een vraag meneer Atema. Van mevrouw Van Doesen.

00:46:27

Mevrouw Van Doesen: Meneer Atema, ik vind het heel goed hoor, dat u de geschiedenis van uw eigen partij of eigen fractie goed naleest hier. En u kunt het wel hebben over een motie die ingediend is, maar we hebben toen gewoon een toezegging gekregen van de wethouder dat dat zou gebeuren. Dus ja.

00:46:48

De heer Atema: Nou, dan blijkt dus dat de toezegging niet waargemaakt is, want bij de harmonisatie Haren en Ten Boer zijn de bewindvoerders pas geïnformeerd nadat de bezwaartermijnen waren verstreken en ze waren er niet blij mee. Volgens ons komt dat ook de samenwerking niet ten goede. Toezegging of niet. Dan de sturingsinformatie bij de GKB, daar heb ik het over gehad. De gemeente zegt: "Het is wat ons betreft wel voldoende, maar wij zijn ermee bezig om dat te verbeteren en Stadspartij wil nu weten of die uiteindelijke informatie, over de overgang van cliënten naar een lichte vorm en of het beschermingsbewind structureel afneemt, of dat uiteindelijk gerealiseerd zal worden. Nou, de stem van de cliënt ontbreekt. Om het op te vangen is er eind december een platform opgericht. Daar zijn we heel blij mee. Wij pleiten er wel voor dat dit platform zo laagdrempelig mogelijk wordt ingericht. Tenslotte, het college zegt toe om voortaan de raad eerder en beter te betrekken bij het beschermingsbewind. Prima. We gaan er ook vanuit dat dat betekent dat de raad tijdig betrokken zal worden bij de totstandkoming van het eventuele Puddingakkoord 2.0. Tenslotte betreuen wij het ook dat het niet mogelijk is gebleken om met rechtbank Noord-Nederland afspraken te maken over het beschermingsbewind. Wij denken dat het belang van de cliënt daarmee niet gebaat is. Tot zover, mevrouw de voorzitter.

00:48:20

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond wie ik het woord kan geven en ik zie de heer Loopstra heel enthousiast zijn vinger opsteken.

00:48:29

De heer Loopstra: Zoals altijd.

00:48:30

Voorzitter: Mevrouw Hessels, u kunt daarna.

00:48:31

De heer Loopstra: Dank u. Ja, wij sluiten ons wel aan bij de woordvoering van de heer Rebergen, wat hij daarover vertelde. De dienstverlenende kostenreductie was natuurlijk de oorzaak of de motivatie om dat in 2018 te veranderen, waar natuurlijk de dienstverlening voorop staat. Je kunt door middel van de dienstverlening als overheid toch wat meer kijken ook naar andere vormen van hulpverlening of dienstverlening, het is maar hoe je het noemen wilt. Met het budget, beheer en dergelijke. Natuurlijk is het voor de gemeente ook belangrijk en dat wil ik ook wel even noemen, die vroegsignalering preventie. Dat is natuurlijk waar we met zijn allen naar moeten streven om te zorgen dat er zo weinig mogelijk mensen in toch wel een zware vorm van dienstverlening terechtkomen. Het is niet altijd mogelijk om het anders te doen. Waar mijn fractie vooral een vraag over heeft, is het stukje in het Rekenkamerrapport dat andere gemeenten ook geïnteresseerd waren in het Gronings model, maar door jurisprudentie dat niet meer kan en ze het dan niet meer doen.

Mijn angst is een beetje dat straks door een bepaalde rechtspraak ons Gronings model, dat verklaard wordt door de rechter dat dat niet mag en dat we terug moeten naar het oude model. Dat zou ik echt jammer vinden. Maar ik weet dat niet, dus graag een reactie daarover van achter de tafel, de Rekenkamercommissie of de wethouder. Daar zijn we wel geïnteresseerd in. Verder hebben wij vragen over de lange wachttijden die er zijn bij de aanvraag. Hoe zit dat nu precies en wat doet het college eraan om dat te veranderen, want dat is natuurlijk wel heel ernstig, als je op een bepaald moment in de problemen komt en je moet nog elf maanden wachten. Dat is niet alleen in Groningen zo, maar vandaag op het nieuws ook ik in Utrecht zo, dat je erg lang moet wachten en dat is natuurlijk niet goed. Als mensen in nood zitten, moeten ze toch sneller worden geholpen. Verder waren we ook even benieuwd naar dat Puddingakkoord. Mooi woord, maar daar staat dan ook in dat het mogelijk nog verlengd wordt na 2021 met drie jaar. Dus ik wil graag even weten hoe dat precies zit. Daar zijn ook al eerder vragen over gesteld, dus dat is ook iets wat onze fractie wat helderder voor het netvlies wil hebben. Dat was het voorzitter.

00:51:16

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar mevrouw Hessels. Ik geef u het woord.

00:51:23

Mevrouw Hessels: Ja, dank u wel en ook dank natuurlijk aan de Rekenkamer voor dit onderzoek naar het beschermingsbewind. Het is een goed en inzichtelijk rapport wat ons betreft. We denken dat we op de goede weg zijn hiermee, maar er zijn natuurlijk ook een aantal aanbevelingen, dus daarom hebben we nog wel een paar vragen. Allereerst was het voor mijn fractie verbazingwekkend om te lezen dat de gemeente niet monitort of gestelde doelen worden gehaald, want op die manier kunnen we ook niet zien of beleid succesvol is en kan de raad dus ook moeilijk controleren. We willen het college dan ook vragen om hier alsnog werk van te gaan maken. Zo is er een besparing gerealiseerd van ruim een half miljoen euro en dit is fors minder dan het miljoen dat was verwacht. Hoe verwacht de wethouder dat dit zich de komende jaren verder gaat ontwikkelen en kan de wethouder meer inzicht geven in de gemaakte kosten? Er werden al eerder vragen gesteld over het hoge aantal fte's dat werkzaam is bij het GKB, in verhouding tot het aantal dossiers wat er is. Verwacht het college dat dit op termijn teruggebracht kan worden of blijft dit aantal hoger en de besparing wordt dan nooit gerealiseerd? Verder vonden we het goed om te horen dat er een panel wordt ingesteld met ervaringsdeskundigen. Worden hier al mensen voor gezocht of zijn er al mensen aangesteld? Het lijkt ons ook goed om vooraf duidelijk te hebben wat er van deze mensen wordt verwacht en wat er gedaan wordt met hun adviezen. Als laatste ben ik benieuwd naar een reactie van de wethouder op de brief en de inspraak van branchevereniging Horus. Hoe staat het college tegenover meer en andere vormen van samenwerking met externe bewindvoerders? Tot zover.

00:53:16

Voorzitter: Dank u wel. U heeft een vraag van de heer Loopstra.

00:53:21

De heer Loopstra: Ja, mijn vraag is even. Het is de bedoeling dat wij als gemeente een grotere instroom krijgen van mensen die beschermingsbewind willen hebben en dat de commerciële bureaus dat minder krijgen. Dan is het toch ook logisch, wil ik aan de VVD

vragen, dat er gewoon wat meer fte beschikbaar komen, want anders moet je met hetzelfde aantal mensen meer cliënten bedienen. Dat bent u toch met me eens?

00:53:47

Mevrouw Hessels: Waar het om gaat is het aantal fte's in verhouding tot het aantal dossiers wat die mensen moeten behandelen. Dat moet in verhouding met elkaar zijn. Natuurlijk, als er meer instroom is, moeten er meer mensen bij.

00:54:07

De heer Loopstra: En die verhouding is volgens de VVD op dit moment nog niet aanwezig?

00:54:12

Mevrouw Hessels: Volgens het rapport van de Rekenkamer is dat in verhouding hoog, dus ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder daarop.

00:54:21

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Ik kijk nog even rond. Woordvoering? Dan krijgt u het woord.

00:54:30

Mevrouw Van de Giessen: Ja, dank u wel voorzitter. Ook dank aan de Rekenkamer voor het heldere en overzichtelijke rapport met de duidelijke aanbevelingen die erin staan. Het is ook goed om te lezen dat het college de aanbevelingen grotendeels wil overnemen. De conclusies zijn duidelijk, er is wel nog wat werk aan de winkel. De financiële doelstelling is nog niet behaald, de planning was te optimistisch en de stuurinformatie was te beperkt en er zijn nog wel wat zaken. Maar gelukkig gaat er ook een hoop goed, met name omtrent de doelstelling om de kwaliteit te verbeteren. Daar zijn we blij om, om dat te lezen, want cliënten zijn beter in beeld en de omzetting lijkt veelal zorgvuldig te zijn gegaan. Het lijkt dus ook wel een goede keuze geweest te zijn om deze stap te zetten. Toch sluit ik mij aan bij mevrouw Van Doesen als het gaat om de harde gegevens die we toch wel graag zouden willen zien. We zouden ook graag willen horen van de wethouder op welke termijn ze daarmee zou kunnen komen. Ik denk ook dat het goed is om daar duidelijke afspraken over te maken over welke resultaten we wanneer kunnen zien. Ook omtrent het punt van de rechtbank sluit ik me aan bij mevrouw Van Doesen. Ik heb een tweetal vragen. Eerst een vraag aan de Rekenkamercommissie. De Rekenkamer geeft aan dat de toename van elf fte bij beschermingsbewind hoog is, gelet op de feitelijke instroom en het college geeft in een reactie aan dat dit deels komt door een niet zo soepele overdracht en de kwaliteit van de dossiers die onder de maat is. Ik was benieuwd in hoeverre jullie als Rekenkamer dit ook herkennen en onderschrijven? En de vraag aan het college is: we lezen natuurlijk dat er een platform gegeven moet worden aan de stem van cliënten. Of mensen die daarin hebben gezeten, hoe we ze ook willen noemen. Ik denk dat het goed is, want het is altijd goed om de input van ervaringsdeskundigen mee te nemen, maar ik was wel benieuwd hoe het zit met de huidige cliëntenraad, die volgens mij ook wel wat te zeggen heeft en ervaring heeft met dit gebied. Ik was benieuwd in hoeverre zij nog worden betrokken bij dit dossier. Daarnaast wilde ik nog dezelfde oproep doen als de VVD en dat is om duidelijk te maken naar de cliëntengroep wat er met hun input wordt gedaan. Tot zover.

00:56:30

Voorzitter: Helder, dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Dijk van de SP.

00:56:34

De heer Dijk: Dank u wel voorzitter. Ja, ooit was het heel pragmatisch om allerlei voorzieningen te gaan 'vermarkten', omdat dat heel efficiënt zou zijn en het zou ervoor zorgen dat mensen zo goed mogelijk geholpen worden. Maar er is hier vorige periode een heel goed besluit genomen om dat soort fratsen terug te draaien en met een pragmatische blik te gaan kijken naar wat mensen nodig hebben in plaats van wat de markt graag wil. Daarmee wil ik niet zeggen dat alle commerciële bewindvoerders schoften zijn, maar daarmee wil ik wel absoluut dat dat systeem verkeerde prikkels had en toch bij verkeerde mensen met verkeerde bedoelingen toch schofterig gedrag veroorzaakt heeft. Voorzitter, een aantal...

00:57:20

Voorzitter: Mag ik u heel even onderbreken? U heeft een vraag van de heer Atema.

00:57:25

De heer Atema: Ja, voordat gedwongen winkelnering werd ingevoerd, was 80 procent van de cliënten bij private schuldhulpverlening en 20 procent bij de GKB. Zou dat met de kwaliteit te maken hebben of zou dat om andere overwegingen zijn, waardoor mensen liever bij die private zaten dan bij de gemeente?

00:57:47

De heer Dijk: Ja, ik heb inderdaad in het verleden ook veel mensen gesproken die niet tevreden waren over het GKB, maar het grote voordeel daaraan is, voorzitter, dat als dat democratisch gecontroleerd is, we daar met zijn allen iets aan kunnen doen. Daar zal ik aan het einde van mijn woordvoering nog iets over zeggen. Voorzitter, een aantal aanbevelingen. Dank trouwens voor het onderzoek van de Rekenkamer en een aantal aanbevelingen. Mijn vraag is eigenlijk: waarom de aanbeveling voor meer samenwerking met commerciële bewindvoerders? En dan toch, een beetje in het verlengde van wat de heer Loopstra van de PvdA zei, het rekken van het doorgaan met commerciële bewindvoerders? Ik snapte die passage niet zo goed. Ik snap eigenlijk ook niet dat het college dat advies overneemt. Dus daar graag reactie op. Mevrouw Van Doesen zei heel terecht: "Ja, beschermingsbewind is een heel zwaar middel, wat door rechters vaak wordt toegekend. Hoe kan het dan toch dat dat gesprek nog steeds niet op gang is of dat er eigenlijk niets aan gedaan wordt?" Volgens mij zijn we echt, nou, ik weet het eigenlijk wel zeker, niet de enige gemeente die hiermee van doen heeft. Zeker niet in dit gebied. Dus ik zou de wethouder ook willen oproepen om met alle wethouders die erover gaan in de regio bij de rechtbank Noord-Nederland aan te gaan kloppen en als dat een harde klop moet zijn, dan mag u ook om mijn hulp vragen. Ik ken nog een SP-wethouder ergens in deze regio die daar vele opinieartikelen over heeft geschreven, over hoe de rechtbank dat in vredesnaam toch iedere keer weer doet. Want het is inderdaad nogal wat als je daarin wordt gedrukt, buiten dat het voor de gemeente hoge kosten oplevert. Dus ga in overleg met de rechtbank, voornamelijk met de gemeenten uit de regio. Dan snap ik eigenlijk de aanbeveling over de lijst met aanbieders van bewindvoering ook niet zo heel erg goed. Waarom die aanbeveling wordt overgenomen door het college? Daar graag ook een reactie op. Mijn buurvrouw van het CDA zei net heel terecht: het aparte platform voor mensen die met bewindvoering te maken krijgen of hebben gehad, waarom valt dat niet gewoon onder de cliëntenraad? Ik heb begrepen dat mensen die het betreft zelf dat hebben aangegeven, dat ze een apart platform

willen. Ja, ik snap dat enigszins wel, maar volgens mij maken we het dan veel moeilijker dan het is en kunnen we het ook gewoon onder de cliëntenraad laten vallen. Tot slot: weg met alle commerciële bewindvoerders. Het systeem heeft gefaald, nooit meer terug. We gaan het zelf doen. Het heeft nu al een half miljoen aan besparingen opgeleverd. Chapeau. Helaas is dat geen miljoen, wil ik zeggen aan degenen die dat heel graag hadden gewild. Maar mooie tijden komen nog en als u uw best doet als volksvertegenwoordiger en ervoor zorgt dat bijvoorbeeld de GKB nog beter zijn werk kan doen, ben ik ervan overtuigd dat we veel meer mensen goed kunnen helpen en dat we ook nog meer zouden kunnen besparen als we dat zouden willen.

01:00:34

Voorzitter: Dank. U heeft een vraag van mevrouw Van Doesen.

01:00:36

Mevrouw Van Doesen: Ja, dank u wel voorzitter. Even vragen. Weg met alle particuliere bureaus. Maar hoe doen we dat dan met die mensen die meer dan 120 procent inkomen hebben en hoe doen we het dan met mensen die eigenlijk hun hele leven zijn aangewezen op beschermingsbewind, omdat ze met psychische en lichamelijke klachten zitten die chronisch zijn?

01:01:01

De heer Dijk: Mevrouw Van Doesen, ik snap uw nuance. U heeft natuurlijk gelijk, maar u kent ook een beetje mijn politieke overtuiging en u weet eigenlijk ook dat ik vind dat alle bewindvoerders, dus ook mensen die daar hun hele leven lang inzitten, bij een democratisch gecontroleerd orgaan terecht moeten, de overheid, die over hun schulden gaat. Dat daar geen commercie bij hoort. Ik vind het vreemd dat mensen hun geld, hun winsten maken aan mensen die onder bewind horen. Ik vind dat dat onder de gemeente hoort te vallen, onder een overheid. Waarom? Omdat dan de samenhang van de problematiek veel beter tot zijn recht komt. U heeft het net eigenlijk al gezegd en nog belangrijker: in alle reacties op alle kritieken die er nu zijn geleverd, ook op de oude GKB, heeft mijn partij ook jarenlang gehad. Als daar kritiek op is, als er wachtlijsten ontstaan, als er ondercapaciteit is, als er te weinig zicht is op doelen of resultaten, dan zijn wij er als democratisch gekozen orgaan om ervoor te zorgen dat die problemen opgelost worden en dan moeten wij ze ook oplossen en aankaarten. Dat werkt een stuk beter als dat onder democratische controle is dan dat het bij commerciële bewindvoerders zit.

01:02:14

Voorzitter: Helder. Dank u wel. U heeft een vervolgvraag van de heer Atema.

01:02:20

De heer Atema: Weg met het private beschermbewind dus. Rekent u daar ook het Leger des Heils en Humanitas onder?

01:02:36

De heer Dijk: Ik hoor inderdaad net iemand zeggen: "Humanitas doet geen beschermingsbewind." Nee, maar volgens mij ben ik wel helder geweest. Ons doel is als partij dat dat onder een overheidsorgaan valt. En het Leger des Heils doet allemaal goed werk en er zijn ook, zei ik net al, er zitten... Gefeliciteerd trouwens meneer Boeve. Er zitten echt heus goede bewindvoerders tussen, maar wij willen dat systeem niet op die manier. Wij

willen dat het onder een overheidsorgaan gaat vallen en volgens mij is dat helder. Daar is geen woord Frans bij.

01:03:06

Voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een vraag van de heer Van Kesteren en dan stel ik voor dat we het daarbij laten.

01:03:15

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter. Als het aan de SP ligt moet anders in overheidshanden en alles in staatshanden komen. Je hebt natuurlijk goed presterende particuliere ondersteuners, mevrouw Van Doesen heeft het ook al terecht aangegeven, die heel goed werk leveren. Wilt u dan deze mensen in overheidsdienst nemen als blijkt dat er wachtlijsten zijn? Dat moet toch opgelost worden?

01:03:42

De heer Dijk: Voorzitter, dat is eigenlijk het argument waar ik op zat te wachten. Meneer Van Kesteren, dank. Ja, want deze mensen, zoals de heer Boeve, zou ik dolgraag in gemeentelijke dienst willen hebben, die goede bewindvoerders die hun werk naar eer en geweten doen, die dat stapje extra zetten voor de mensen om wie het gaat. Die moeten bij de gemeente in dienst komen. Ja, absoluut. We moeten af van de commercie.

01:04:05

Voorzitter: Helder. Dank u wel. De heer Van Kesteren, heeft u echt nog een dringende vraag?

01:04:11

De heer Van Kesteren: Ik zou willen vragen: als ze heel goed hun werk doen en ook goedkoper kunnen werken dan de gemeente doet, zouden die mensen dan niet het voordeel van de twijfel moeten krijgen en ook democratisch gecontroleerd moeten kunnen worden zodat ze gewoon verder kunnen gaan met hun werk? Dat levert dan ook de gemeente weer geld op, want zij doen dat dan niet in dienst van de gemeente. Dat zijn natuurlijk ook allemaal extra kosten. Niet elke particuliere dienstverlener is kapitalist zoals u dat altijd zo mooi uitdrukt.

01:04:44

Voorzitter: Meneer Van Kesteren, wilt u er een vraag van maken of niet?

01:04:49

De heer Van Kesteren: Nou, als de SP deze mensen, die heel goed werk leveren, het voordeel van de twijfel wil geven en ook democratisch wil controleren en dat het ook een win-win situatie is. De gemeente, zij kunnen misschien ook wel goedkoper werken, want het is niet zo dat het altijd duurder is.

01:05:05

Voorzitter: Ik laat de heer Dijk even antwoorden.

01:05:08

De heer Dijk: Voorzitter, ik zei: "Een half miljoen bespaard. Helaas is dat geen miljoen geworden." Nou, hartstikke mooi. Ik ben volgens mij glashelder geweest. Er zitten heus goede mensen tussen de commerciële bewindvoerders. Het gaat ons om het systeem, om het principe en van winst maken op bewind en schulden bijvoorbeeld. Daar willen wij vanaf

en daar past geen commerciële bewindvoerder bij. Daar willen we ook gewoon helder in zijn naar die mensen.

01:05:30

De heer Van Kesteren: Dit is een ideologische strijd, voorzitter.

01:05:33

Voorzitter: Dank u wel. Beiden. Volgens mij heeft u uw punt helder gemaakt allebei, meerdere keren. Ik ga even kijken of iemand anders nog een bijdrage wil leveren en ik zie dat de heer Van Zoelen het woord wil. U krijgt het woord.

01:05:49

De heer Van Zoelen: Ja, dank voorzitter en ook dank voor het rapport van de Rekenkamer. Ik kan mij in grote lijnen aansluiten bij de woorden die de heer Loopstra en de heer Dijk hebben gezegd en ook het verhaal van de heer Nieuwenhuijsen over de prikkel die daarachter zit, bij private bewindvoerders, dat dat toch wel vreemd is. Ja, de Partij voor de Dieren is vanaf het begin echt voorstander geweest om die private bewindvoerders eruit gooien. De teleurstelling is een beetje, als ik het rapport lees, dat er toch nog die relatie is. Dat er rechtszaken zijn geweest en dat er daarom toch nog wordt ingezet op die samenwerking en dat dat ook het één en ander gestagneerd heeft. Ik wil me dus ook aansluiten bij de heer Dijk dat die aanbevelingen die daar nu staan in het raadsvoorstel, zoals samenwerking met private bewindvoerders en die lijst van aanbieders, nummer 5 en 7, dat mag wat ons betreft geschrapt worden. We moeten doorpakken en geen Puddingakkoord 2.0., maar het beschermingsbewind in eigen hand uitvoeren. Wat een groter punt van zorg is en wat de bottleneck is, voor zowel private bewindvoerders als voor de gemeente, zijn de lange wachttijden bij de rechtbanken. Ik wil me daar ook aansluiten bij de vragen die daarover gesteld zijn, hoe we daarop kunnen inzetten om dat te verkorten. Ik las vandaag toevallig in het nieuws een bericht dat men in Utrecht ook stappen heeft ondernomen. Dus misschien kunnen we zelf op dat punt ook kijken naar andere gemeenten. Hier wil ik het bij laten. Tot zover.

01:07:25

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Ik kijk nog even rond of er nog iemand is die een bijdrage wil leveren. Zie ik ook digitaal niemand die zijn of haar hand?

01:07:39

Mevrouw Menger: Voorzitter?

01:07:40

Voorzitter: Ja?

01:07:41

Mevrouw Menger: Ik zit al een hele tijd met mijn hand omhoog.

01:07:46

Voorzitter: Ja. Ik kan het digitale handje niet zien, dus tegenwoordig zwaaien mensen echt en ik zag u niet zwaaien. Maar u krijgt uiteraard nu het woord. Zeker.

01:07:56

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik namens mijn fractie dank uitspreken voor de inspreker, want het was interessante informatie ook die wij tot ons

kregen. Het raadsvoorstel vinden we er heel mooi uitzien en uiteraard ook onze oprechte dank naar de Rekenkamer voor een gedegen en nauwkeurig onderzoek en de aanbevelingen kunnen wij ook voor het merendeel onderschrijven. Er zijn een aantal aanbevelingen waarvan mijn fractie zegt: "Kom op college, wethouder, zet je daar met alle kracht en toebehoren voor in." Dat is met name de preventie. Wij denken echt dat dat gewoon de sleutel is tot. Educatie, voorlichting, et cetera, et cetera. Wat wij ook een heel belangrijk punt vinden, dat is ook wat de Rekenkamer aangeeft, is de nazorg. Zet daar ook vol op in, want de kans op recidive, dat mensen terugvallen, is er wel degelijk. Zorg dat de nazorg geleidelijk wordt afgebouwd en zorg dat mensen ten alle tijden inzicht te houden in de financiële administratie, zodat men niet na een aantal jaren onder beschermingsbewind het zijn verleerd. Ik spreek uit eigen ervaring, ik ben het gelukkig niet verleerd, maar die kans is er wel. Houd mensen gewoon bij de les. Dat is ontzettend belangrijk. Wat wij ook een heel belangrijk punt vinden: kijk om naar de ondernemers. Kijk om naar de zzp'ers. Deze mensen die in aanmerking moeten komen voor het schuldhulpverleningstraject. Dat zijn mensen die pas na vijf jaar zich mogen aanmelden daarvoor. Ga even uit van het feit dat je met schulden te kampen hebt. We hebben het over problematische schulden. Op het moment dat je daar tegenaan schuurt en je moet volgens vijf jaar wachten voordat je in een schuldhulpverleningstraject komt, zijn het inderdaad bombastische problematische schulden geworden. Dus ja, wij dringen zeer aan: verkort die tijd, verkort de wachttijd en zorg dat ondernemers sneller in aanmerking komen voor het traject. Daar aansluitend, wat al eerder is genoemd door de heer Loopstra en ook de heer Van Zoelen haalde net aan. In de gemeente Utrecht wordt een heel vooruitstrevend plan geïmplementeerd. Dat is dus dat de wachttijd van elf maanden wordt gehalveerd of gereduceerd naar twee maanden wachttijd. Dus men meldt zich aan voor het traject, heeft twee maanden wachttijd en men wordt geholpen. Ik wil echt met klem de wethouder verzoeken om contact op te nemen met de gemeente Utrecht, te onderzoeken of dit wellicht hier in de gemeente Groningen ook toepasbaar is en alles op alles daarop te zetten om dit hier ook uit te bewerkstelligen. Mijn fractie sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Hessels met betrekking tot monitoring en evaluatie. Wij vinden het ongelofelijk dat dat gewoon niet gebeurt, want hoe kun je dan ooit sturen op goed beleid? Dus ook wat dat betreft met klem het verzoek aan de wethouder om dit zo snel mogelijk in te gaan zetten. Ook de vraag van mevrouw Van Doesen met betrekking tot de rechtbank. Wij vinden het ook onnavolgbaar dat dat zo lang duurt. We begrijpen dat je niet alles van de ene dag op de andere dag kan wijzigen, maar als dit al zolang loopt of juist niet loopt en, stilligt, vinden wij dat we daar alles op moeten zetten om dit zo snel mogelijk te wijzigen. Voor zover. Dank u wel, voorzitter.

01:12:03

Voorzitter: Helder, dank u wel.

01:12:04

De heer Loopstra: Voorzitter.

01:12:05

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Loopstra.

01:12:07

De heer Loopstra: Ik zit ergens even mee. Mevrouw Menger heeft het ook over het Utrechtse model, waar wij het ook over hadden. Daar heb ik vanmorgen ook over gelezen

dat op een bepaald moment de gemeente de schulden overneemt en dan die regeling treft. Het is toch juist - en dat vraag ik ook even aan de heer Dijk - dat er nog een motie ligt van de SP, om het Zweedse model hier mogelijk in te voeren en dat dat nog steeds in de lucht hangt. Is dat zo? Dat vraag ik dan aan mevrouw Menger of aan de heer Dijk.

01:12:39

Voorzitter: Ik stel voor dat mevrouw Menger eerst antwoord geeft.

01:12:45

Mevrouw Menger: Ik ben niet helemaal zeker wat de heer Loopstra nu exact aan mij vraagt of aan de heer Dijk. Nogmaals, wat de gemeente Utrecht gaat doen. Ik ben daar alleen maar een ontzettende voorstander van - en met mij mijn fractie - om in ieder geval te zorgen dat die wachttijden verkort worden. Mensen met schulden en wachttijden, dat is gewoon een verschrikkelijke combinatie en we moeten dat gewoon absoluut niet willen. Nou ja, je kan er niet omheen dat het er is, maar verkort het dan zo snel mogelijk en indien mogelijk, zet het dan meteen in.

01:13:30

Voorzitter: Helder, helder antwoord. Ik kijk naar de heer Loopstra of hij daarmee antwoord heeft op zijn vraag of dat hij toch heel graag wil dat de heer Dijk... Dan geef ik nog één keer het woord aan de heer Dijk. Ja, de motie hangt nog ergens. Oké, helder. Dank allen voor de reacties. Alvorens we de vragen die u gesteld heeft, aan de Rekenkamer, aan de heer Van Mossevelde, voordat we hem het woord geven voor de antwoorden, gaan we een sanitaire stop houden van twee minuten op verzoek. Dan zijn we weer bij u terug. Even een kleine vraag aan de digitale deelnemers. Wij hebben geen beschikking over digitale handjes, dus als jullie nog een vraag willen stellen of een interruptie of iets, willen jullie dan even in het beeld zwaaien. Dat zou mij enorm helpen. Dank. Goed mensen. Thuis, digitaal en hier aanwezig. Wij hervatten de sessie. Ik wil de heer Van Mossevelde van de Rekenkamer allereerst hartelijk welkom heten en fijn dat u de moeite en de tijd heeft genomen om hier aanwezig te zijn. U heeft een hoop vragen en een hoop complimenten alvast ontvangen en ik geef u graag het woord.

01:16:57

De heer Van Mossevelde: Ja, dank u voorzitter. Dank allemaal voor de complimenten. Ik zal ze ook doorgeven aan mijn medeleden van de Rekenkamer. Het is zeker ook een genoegen om hier zelf bij aanwezig te zijn. Ik bedoel, we hebben enige tijd gewerkt aan het rapport en dan is het ook mooi om het tot het einde mee te maken hoe erover gesproken wordt. Dat vinden wij als Rekenkamer ook belangrijk, om juist die feeling met de raad te houden. Wij staan ten dienste van de raad. Daarvoor doen we ons werk en we vinden het ook belangrijk om zelf de feedback bij de raad op te kunnen halen. Dat is ook de reden dat we eens per jaar of per twee jaar in ieder geval even langskomen om ook te kijken welke ideeën u heeft voor andere onderzoeken die wij uitvoeren als Rekenkamer. Als eerste wil ik toch even nog een keer aanhalen. Dat heeft volgens mij de heer Boeve ook wel gezegd. De wijziging van het beleid in 2018 heeft sowieso tot een aantal positieve punten geleid. In de eerste plaats dat bij externe bewindvoerders veel nadrukkelijker in beeld is gekomen, dat er ook uitstroom moet zijn en dat daar ook aandacht voor moet zijn. Dat besef is daardoor vergroot. Ook door de druk die erop zat, ook met het Puddingakkoord, om met een bepaald percentage elk jaar het aantal bewinden af te laten nemen bij externe bewindvoerders. Het tweede is dat de

gemeente in staat is om een veel betere regie te voeren op de bewinden en ook te zorgen voor een eventuele doorstroom naar andere vormen van dienstverlening. Voor mij was eigenlijk nieuw dat bewindvoerders er niet op uit zijn en niet als doel hebben om de schulden op te lossen voor cliënten, maar om de zaak beheersbaar te maken. Dat was iets wat ik niet wist voordat ik met het onderzoek begon. Ik weet nog, de eerste keer dat ik dit hoorde viel ik toch bijna van mijn stoel, omdat ik een andere aanname daarin had. Het is wel belangrijk om dat te weten en dat er dus ook een vervolg nodig is. Als er sprake is tenminste van bewindvoering bij schuldenproblematiek, want dat is uiteraard niet altijd het geval. Er kunnen ook andere redenen zijn voor bewindvoering. Maar dat er dan een vervolg nodig is om te komen tot een oplossing van de schulden. Als dat niet gedaan wordt, blijft iemand dus heel lang en misschien wel levenslang onder beschermingsbewind. Dat is wel een prikkel wat in het systeem zit wat ook hier aangehaald is.

01:19:51

Voorzitter: U heeft een vraag tussendoor.

01:19:53

De heer Nieuwenhuijsen: Mag ik een hele korte technische vraag stellen? Het is eigenlijk bijna een technische vraag hoor. Maar, de ratio tussen mensen die in bewindvoering komen vanuit schulden en vanuit bijvoorbeeld inderdaad beperkingen, is daar data over? Weet u dat?

01:20:07

De heer Van Mossevelde: Ja, er is data over. Er is sowieso landelijke data over wat het percentage is, maar ook hier bij de GKB heeft men heel goed inzicht wie er via de schuldenproblematiek binnenkomt en wie via met name dan psychische problematiek of een andere beperking. Ik wil ook even ingaan op wat de heer Boeve zei. Hij staat voor samenwerking. Dat is ook een reden geweest dat wij als Rekenkamer hebben gezegd: "Gemeente, kijk of er ook andere vormen zijn dan het huidige Puddingakkoord om te komen tot samenwerking met externe bewindvoerders." Je komt ze tegen in de markt. Je wilt ook dat andere burgers van je die niet een laag inkomen hebben, maar bij externe bewindvoerders komen, dat ook zij daar goed terecht komen. Er is hier een paar keer ook de vraag gesteld: hoe zit dat met de witte lijst? Ik ben hem zelf tegengekomen, onder andere bij Tilburg, waar ze met een rode lijst werken. Je hebt daar de rechtbank ook bij nodig, om tot een dergelijk lijst te komen, want de rechtbank bepaalt uiteindelijk of een cliënt bij een specifieke bewindvoerder terecht komt. Daarom zou het mooi zijn, dat is ook hier heel nadrukkelijk aangegeven, om te komen tot die samenspraak met de rechtbank. Daar zijn verschillende pogingen al afgelopen jaren ondernomen om te komen tot dat gesprek, tot nu toe helaas niet gelukt. De heer Boeve heeft ook iets gezegd over de caseload en de wachttijd. Over de wachttijd, hoe die op dit ogenblik is, daar zal de wethouder dadelijk wel iets over zeggen.

01:21:57

Voorzitter: Mag er een kleine vraag tussendoor gesteld worden door de heer Dijk.

01:22:00

De heer Dijk: Ja, toch een vraag, als u geen antwoord heeft, dan heeft u geen antwoord hoor. Maar dat is dan toch niet gelukt, dat gesprek met de rechtbank? Maar waarom niet?

De heer Van Mossevelde: Ja, daar heb ik zelf onvoldoende inzicht in, in het waarom niet. Het tijdsaspect is wel iets wat ook als reden, maar of dat de hoofdreden is geweest of dat het een makkelijke reden is om het daarachter te verschuilen, dat weet ik niet. De heer Boeve gaf aan dat de caseload hoog zou zijn bij de gemeente. Nou, ik heb verschillende externe bewindvoerders gesproken die met eenzelfde caseload werken als de gemeente. Honderdvijfentwintig cliënten is niet ongebruikelijk, mits daar afzonderlijk ook administratieve ondersteuning tegenover staat. Als dat niet het geval is, werken externe bureaus vaak met honderd cliënten als zij ook alle administratieve werkzaamheden daaromheen doen. Dus ik onderschrijf niet het verhaal van de heer Boeve dat de caseload bij de gemeente hoog zou zijn. We hebben zelfs als Rekenkamer geconstateerd dat hij eerder wat laag is, omdat er een forse instroom heeft plaatsgevonden. Trouwens, de instroom heeft met name plaatsgevonden vanuit bestaande bureaus. Er zijn externe bewindvoerders aangetrokken, bureaus, waar mensen te veel kwamen, omdat een deel van hun cliënten naar de gemeente over zijn gegaan. Dus daar heeft de gemeente wel heel bewust ook naar gekeken om op die manier het effect op de arbeidsmarkt zoveel mogelijk ook te verzachten en de goede bewindvoerders ook binnen te halen. Dat is ook één van de redenen dat het financieel resultaat niet is gehaald. Daar zijn ook vragen over gesteld zojuist. Voor een deel was dat ook te voorzien. Daarover hebben wij als Rekenkamer gezegd. Dat had meer expliciet in begin 2019 aan de raad meegedeeld kunnen worden, want met het Puddingakkoord was bekend dat er minder instroom vanuit de externe bewindvoerders van bewinden naar de gemeente zou plaatsvinden en omdat, mede ook op verzoek van de raad, van ga in overleg met de externe bewindvoerders. Er werden nogal wat procedures aangespannen tegen de gemeente, waarvan uiteindelijk een heel groot deel gelukkig ingetrokken is, heeft het meer tijd gekost om tot afspraken te komen met bewindvoerders en die tijd die nodig was voor dat overleg, dat is bijna een jaar geweest. Dat heeft ertoe geleid dat de instroom niet op gang kwam, waardoor dus ook het financieel resultaat op die manier zeker niet tijdig gehaald kon worden. Even kijken. Ja, dan wat betreft de monitoring. Daar zijn een aantal opmerkingen gemaakt. Daar zal de wethouder vast op ingaan. Wij hebben tijdens het onderzoek wel het gevoel gekregen: die doorstroming vindt daar ook plaats. Dat hebben we met name op basis van toch een aantal gesprekken van verschillende mensen gehoord, dat op die manier gekeken wordt: wat is nu het meest passende instrument om in te zetten voor deze persoon die zich hier meldt? Maar we hebben het niet kunnen staven. Dat is dus dat gebrek aan die monitoring, dat we niet hebben kunnen zien welke doorstroom er daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Andere gemeenten zouden het Groningse model willen volgen en de vraag werd gesteld: in hoeverre loopt Groningen nu gevaar dat mogelijk dit model, wat nu gehanteerd wordt, op een gegeven moment niet meer acceptabel zou zijn uit jurisprudentie. Groningen heeft alle toetsen der jurisprudentie, of hoe moet ik dat precies zeggen, inmiddels doorstaan. Groningen heeft indertijd dat algemeen besluit genomen. Dat is al in 1014 geloof ik geweest. Daar is het een onderdeel geweest van een groter pakket. Daardoor heeft het ook minder aandacht gekregen. Daar zijn geen bezwaarprocedures toen opgestart en omdat al die termijnen inmiddels allang verstreken zijn, wordt ook in de jurisprudentie nu aangehaald: "Ja, u had toen de mogelijkheid om daar bezwaar tegen te maken en dat is niet gebeurd. Daardoor is het nieuw beleid geworden." Nee, daar lopen dus andere gemeenten wel tegenaan. Als zij nu daarmee

komen om dit onder een algemeen besluit te laten vallen, dan is het ACM en zijn partijen er heel alert op wat er gebeurt hier. Dan zal het de toets der kritiek op dat moment niet meer kunnen doorstaan. Als laatste - en dan heb ik volgens mij alle vragen die gesteld zijn aan de Rekenkamer beantwoord - de cliëntenraad. Waarom zou die niet een goede vertegenwoordiger kunnen zijn voor burgers die onder beschermingsbewind vallen? Het is niet zo dat degenen die wij gesproken hebben zelf hebben aangegeven dat ze zelf een instituut zouden willen hebben waarin ze vertegenwoordigd worden. Het is iets ingegeven door de Rekenkamer zelf, maar wel naar aanleiding van gesprekken met de desbetreffende personen. We hebben uiteraard ook contact gezocht met de cliëntenraad, maar opvallend was daarin dat daar geen enkele vertegenwoordiger vanuit de groep beschermingsbewind aanwezig is. Ze gaven zelf ook aan dat zij zich met name richten op het beleidsmatige deel van de advisering en daarin gevraagd en ongevraagd adviezen aan het college geven. Waar ons advies zich met name op richt, is op de uitvoering, om daar juist de cliënt bij te betrekken, omdat zij zelf de ervaring hebben, de taal spreken van de mensen die het betreft en daar zou het één en ander van geleerd kunnen worden, juist in de contacten met nieuwe burgers die om beschermingsbewind vragen. Dus dat is het idee achter de suggestie van de Rekenkamer. Volgens mij heb ik hiermee alle antwoorden gegeven op de vragen.

01:29:12

Voorzitter: U hebt nog een vraag. Mevrouw Van Doesen.

01:29:14

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik zit me af en te vragen. Zou een kwaliteitsmeting daar ook niet bij kunnen helpen? Als klanten of mensen na afloop gevraagd worden wat ze van de dienstverlening vonden, geanonimiseerd. Dat doen we ook bij de wijkteams. Dan krijg je wel een aardig beeld of mensen tevreden zijn of dat er opmerkingen zijn richting de dienstverlening.

01:29:44

De heer Van Mossevelde: Dat zou best een goede aanvulling kunnen zijn. Mijn aarzeling of komma die ik daarbij wil plaatsen, is dat het hier veelal om een groep mensen gaat die kwetsbaar is, die vaak ook minder mondig is en die in een afhankelijke positie zitten. Daar moet je dus heel zorgvuldig naar kijken, hoe vul je dat in? De vraag is in hoeverre je daar voldoende eerlijke antwoorden op krijgt. Dat zul je dus heel laagdrempelig en heel zorgvuldig moeten doen. Cliënten zijn vaak ook niet tevreden over beschermingsbewind als ze het niet eens zijn met een besluit van de bewindvoerder, terwijl het een heel goed besluit kan zijn. Maar als zij meer ruimte willen, meer financieel zeggenschap weer over hun geld en de bewindvoerder geeft aan: "Dat komt nu nog niet goed uit, het past niet." Dan wordt het al gauw ervaren als: de bewindvoerder doet zijn werk niet goed.

01:31:00

Voorzitter: Helder. U heeft nog een vervolgvraag. Gezien de tijd wil ik dan ook nog even naar de wethouder.

01:31:08

Mevrouw Van Doesen: Mijn idee zou eigenlijk zijn dat je dat aan het einde van zo'n traject doet. Na afloop, als mensen ook zelf kunnen overzien wat ze is overkomen en of het uiteindelijk toch in hun eigen belang is geweest allemaal.

01:31:25

De heer Van Mossevelde: Ja, dank u wel.

01:31:27

Voorzitter: Oké, dank u wel voor de uitgebreide beantwoording. Ik wil nu het woord geven aan wethouder Diks.

01:31:37

Mevrouw Diks: Ja, dank u wel, voorzitter. U heeft met zijn allen vrij veel vragen gesteld. De heer Van Mossevelde is op een aantal zaken ook al ingegaan, waar ik me denk ik voor een groot deel ook bij kan aansluiten. Ik kijk ook even naar de tijd. Het is natuurlijk zo, even in herinnering roepend, dat het onderzoek is gedaan en als ik het niet juist zeg, corrigeer mij vooral meneer Van Mossevelde. Aanvankelijk was het idee dat dit onderzoek van de Rekenkamer iets eerder in de tijd zou worden opgeleverd. Nu is het in dit jaar opgeleverd. Wij hebben daar natuurlijk vanuit het college ook een reactie op gegeven, maar er staat natuurlijk een evaluatie van dit beleid gepland eind dit jaar. Daar zijn we natuurlijk mee aan het werk of dat dat wordt dan opgestart, zo'n evaluatie wordt dan ingericht. Dat was één van de redenen waarom ik had voorgesteld: is het soms een idee om dit allemaal aan elkaar te plakken en ook dit rapport dan uiteindelijk aan het eind van het jaar te bespreken? Daar heeft uw raad niet voor gekozen. Dat staat u vrij uiteraard, maar dan neemt u mij niet kwalijk - of wel, maar dat zou heel akelig zijn - als een heel groot aantal gegevens nog niet bestaat of nog niet verwerkt is of zodanig is vormgegeven dat we daar ook informatie en resultaten uit kunnen halen. Daar zijn wij nu natuurlijk mee bezig, dus dat geef ik u wel even mee ter overweging. Misschien even een reactie op de heer Boeve, al hoort hij het niet, maar misschien wel via de band nog een keer. Ik dank hem natuurlijk uiteraard voor zijn inspraak. Ze hebben ook een brief gestuurd. Ook anderen hebben een brief gestuurd en u zult begrijpen dat ik niet in het openbaar op die manier zal gaan reageren op die brieven. Het belangrijkste punt, denk ik, dat de heer Boeve heeft ingebracht, is: zullen we met elkaar in overleg gaan? Nou, volgens mij is dat overleg al gepland of wordt dat dan in ieder geval binnenkort gepland, want daar ben ik het natuurlijk zeer mee eens, om ook met externen in overleg te treden. Ik geef u wel mee dat aanvankelijk de bewindvoerders ook niet per se op overleg zaten te wachten, hetgeen het overleg ook niet deed bespoedigen, om het maar vriendelijk samen te vatten. Als je als wethouder aan het werk gaat, krijg je een heel assortiment dossiers op je tafel en dit is één van de dossiers die ik geërfd heb, waar ik ontzettend trots op ben. Dat Groningen al heel lang geleden ruim voor de troepen uitliep om een ontzettend verstandig besluit te nemen. Om te zeggen: "Voor de mensen die in problemen zijn als het gaat om schuldbeheer, schuldsanering, anderszins het ondersteunen in hun budgetten, wat kunnen wij als gemeente zelf doen?" De heer Dijk had het daarover, anderen hebben dat ook aangegeven. U heeft in 2001 al besloten om dat via de bijzondere bijstand te gaan regelen en in 2014 natuurlijk dat ontzettend belangrijke algemeen belang besluit te nemen. Precies wat de heer Van Mossevelde ook aangaf, dat besluit is onaantastbaar eigenlijk. Er zijn een aantal juridische insteken zal ik maar zeggen, die het hebben geprobeerd en die hebben allemaal gefaald. Dus we zitten wat dat betreft goed. Natuurlijk is jurisprudentie een levend ding, dus daar gebeurt van alles en nog wat. Overigens heeft laatstelijk ook Den Bosch zo'n soort besluit als hier in Groningen geldt, ook genomen. We zullen natuurlijk met zijn allen zien hoe dat verder zal aflopen. Maar dit is echt

heel belangrijk. Dat heeft ook alleszins te maken met wat de heer Loopstra, mevrouw Van Doesen, de heer Nieuwenhuijsen, de heer Dijk ook allemaal hebben ingebracht, namelijk de rol natuurlijk ook, die externe bewindvoerders, die private partijen spelen in het ook wel klemmen soms van hun cliënten. Want dat gaf de heer Van Mossevelde ook al aan, die reuze verbaasd was over het feit dat dat gebeurt. Ja, dat is natuurlijk de handel, zal ik maar zeggen, van een externe bewindvoerder. Dat is natuurlijk het hebben van deze cliënten. Daarmee ontstaat natuurlijk een belang en daarmee zeg ik in die zin wat mij betreft niks over de feitelijke kwaliteit die soms ook door die bewindvoerders wordt geleverd en die mensen ook daadwerkelijk helpt. Daar zal ik niks aan afdoen. Maar, het is ook helder dat er geen belang is om zo snel mogelijk van zo'n cliënt af te zijn. Daarom is het zo mooi dat u hier toentertijd al heeft besloten om dat gewoon gratis aan te bieden voor mensen die het niet zelf kunnen betalen en het dan vanuit de bijzondere bijstand als voorliggende voorziening aan te bieden. Er is een aantal van u, mevrouw Menger, meneer Atema dacht ik, weet ik niet meer, die zeiden: "Oh, oh, de wachtlijsten." Daar kan ik heel kort over zijn. Had ik misschien ook meteen even kunnen ingrijpen, had een hoop woorden gescheeld. Er zijn geen wachtlijsten. Ja, korter kan ik het eigenlijk niet maken. Die waren er wel, zijn allemaal weggewerkt. Misschien nog even - ik ga altijd een aantal punten af, dat bent u ondertussen van mij gewend - ook naar de monitoring kijkend, die monitoring is natuurlijk allemaal ontzettend belangwekkend. We moeten natuurlijk met elkaar goed in de gaten houden en zicht hebben over wat we aan het doen zijn. Ik heb u net al aangegeven: de evaluatie komt eind van dit jaar naar u toe en daar zullen ook harde gegevens in staan. Dat hebben we ook in onze eigen reactie aangegeven, deels is het soms ook best lastig om systeemtechnische monitoring te koppelen aan al dat maatwerk dat wij aan het leveren zijn, want soms zit dat gewoon niet in het systeem en dan kun je dat niet goed genoeg terug redeneren. Dat is ook een belangwekkend punt om mee te nemen. Hoe doen we het met het betrekken van de cliënt? Er wordt een panel ingericht. Waarom de cliëntenraad in eerste aanleg niet zo bezig was, zou ik haast zeggen, met deze vorm van schuldenbeheer, daar is al reeds op ingegaan. Maar ja, u weet net zo goed als ik dat we nu bezig zijn met het inrichten van een nieuwe cliëntenraad en ik zou zeggen, laten we dat gewoon in het gesprek meenemen. Misschien is daar nu wel in die zin belangstelling voor of hebben we met elkaar de afspraak dat we dat gewoon toch niet doen. Prima, dat gesprek gaan we dan met elkaar voeren.

01:38:27

Voorzitter: U heeft daar een vraag over van de heer Dijk.

01:38:28

De heer Dijk: Ja, voorzitter. Ik doe dat nu in reactie op u in plaats van op de heer Van Mossevelde, want de argumentatie was net ook over een kwaliteitsonderzoek dat kwetsbare mensen die afhankelijk zijn van diezelfde gemeente, bij de gemeente terecht kunnen. Ik kan me voorstellen dat dat bij een platform ook meer het geval zou zijn dan dat het onder de cliëntenraad valt. Dus ja, mijn fractie heeft eigenlijk nu al de voorkeur om het onder de cliëntenraad te laten vallen, als dat mogelijk is.

01:38:59

Voorzitter: Ik zou zeggen: laten we gewoon dat gesprek met elkaar gaan voeren, die kwaliteit en dat beeld hoe je dat op de beste manier kunt inrichten, dat gesprek gaan we gewoon aan en de Rekenkamer heeft daar een aantal argumenten voor gegeven. We gaan in

gesprek met de cliëntenraad wat mij betreft hierover. Er is ook al heel duidelijk geworden - en een aantal van u heeft dat ook al aangegeven, de heer Loopstra, ik meen de heer Nieuwenhuijsen anderen ook - dat natuurlijk helder is waarom het zo slim was van deze raad om te besluiten om het gemeentelijk te gaan doen, wat natuurlijk die hele gereedschapskist van de gemeente is. Wij kunnen natuurlijk deze mensen ondersteunen op een veel integralere manier dan ieder ander kan. Wij hebben veel meer gereedschappen in ons kistje zitten dan de enkele... Oh, zei ik Van Nieuwenhuijsen? Ik krijg een woedende app, dat kan ik u alvast verklappen. Ik neem hier nota van. Ja precies. Wij kunnen mensen helpen, ik heb het al vaker gezegd, op allerlei manieren. Op manieren die binnen geen enkel ander samenwerkingsverband mogelijk zijn. Wij kunnen dat en wij doen dat ook zo snel als mogelijk. Wij werken natuurlijk in deze situaties ook heel veel samen met de wijk. Er zijn verschillende andere hulpinstanties. We hebben natuurlijk echt een hele mooie - heeft u net geaccordeerd in januari - schuldenaanpak. We hadden al een hele goede schuldenaanpak, daar hebben we nog een innovatieve slag over gemaakt. Dat loopt eigenlijk heel goed. Vanochtend kwam Utrecht met dit idee. Een aantal van u heeft daar ook aan gerefereerd. U zegt: "Moeten we daar niet even naar kijken?" Daar gaan wij naar kijken. Maar ik geef u alvast mee dat ik natuurlijk opensta, want alles wat beter is dan wat wij doen, moeten we onmiddellijk overnemen en gaan doen. U weet dat mijn hart hier heel erg ligt om deze mensen in financiële nood zo snel als mogelijk te helpen. Maar we moeten nog maar eens even zien of wat ze daar hebben bedacht eigenlijk wel beter is dan wat wij hier al aan het doen zijn. Dus laten we niet meteen achteroverslaan. We gaan even goed kijken wat dat is en als daar iets in zit voor ons, gaan we het natuurlijk onmiddellijk doen. Denk daarbij aan ondernemers. Ja, heel graag, want dat is natuurlijk de inzet van de TONK en al die andere regelingen waar we als een dolle mij aan het werk zijn. Hoe zit het met de rechtbank? Ja, dat is een goede vraag. Hoe zit dat hier met die rechtbank, want dat is wel een dingetje om heel eerlijk te zijn. Mevrouw Van Doesen had het erover, dat zou toch ook tijd moeten besparen, als we op een slimme en verstandige manier met elkaar in gesprek zijn? Het is, in tegenstelling tot nagenoeg elke andere regio in het land, niet goed mogelijk om met de rechtbank in gesprek te komen. De heer Dijk zegt, wat zullen we nou krijgen? Dat zijn mijn woorden. Zeer eens. Ik zal mij daar dan ook zelf eens even mee gaan bemoeien, in de verwachting dat dat iets gaat opleveren. Daarom, allerlei mensen staan hier en zijn bereid om op de deur van de rechtbank te trommelaar begrijp ik. Beheersbare kosten. Een aantal van u, daar bespeurde ik enig verdriet in de stem. Hm, de kosten? Maar we hebben natuurlijk netjes in onze reactie aangegeven: als u niet het ontzettend verstandige besluit had genomen, was u nu anderhalf miljoen per jaar structureel meer kwijt geweest. Nu bespaart u een half miljoen structureel. Natuurlijk kun je daarover treuren, maar dan weet ik nog wel andere dingetjes waar we over kunnen treuren in deze gemeente moet ik heel eerlijk zeggen, want het is structureel bespaard, waar andere gemeenten, die dit niet hebben gedaan, ongeveer de helft meer kwijt zijn aan schuldenbewind. Dus ik feliciteer onszelf met dit slimme besluit. Moeten wij meer aandacht besteden aan preventie et cetera? Dat hebben we allemaal in de schuldenaanpak met elkaar besproken, doen we van harte. We zijn er ook heel erg mee bezig. Hoe zit het met de samenwerking met die private bewindvoerders? Nogmaals, we gaan natuurlijk met hen in gesprek. Er is een denktank. Dat Puddingakkoord loopt in principe eind van dit jaar af. De heer Van Kesteren had geloof ik nog een beeld dat er toen op een abrupte wijze een einde is gemaakt aan die samenwerking

met private partijen. Nee, juist niet. Daarom juist het Puddingakkoord, wat ook op instigatie van de raad tot stand is gekomen, namelijk om toch tot een zekere vorm van normaal overleg met de private bewindvoerders te komen. Een aantal heeft zich daar niet bij aangesloten, bijvoorbeeld de heer Boeve zijn organisatie, maar een heel serieus aantal van de bewindvoerders heeft dat wel gedaan en dat loopt ook. We gaan natuurlijk met elkaar in gesprek over de vervolgovereenkomst op dat Puddingakkoord en daar gaan we wat mij betreft in gemoede over in overleg. Hebben wij dan heel veel personeel? Er is door de heer Van Mossevelde al aangegeven: er was natuurlijk enig gespartel over hoe gaat dat met die overdracht van dossiers van private bewindvoerders naar de GKB? Dat was natuurlijk allemaal onderdeel ook van dat Puddingakkoord. Dat heeft de raad toentertijd ook meegegeven: u moet blijven voldoen aan alle kwaliteitsnormen, want dat is natuurlijk de grondslag van het beleid, dat we het natuurlijk met zijn allen gewoon doen conform. Maar ja, we hebben ook wel gezien dat een flink aantal van die dossiers niet aan die kwaliteitseisen voldeed, waardoor wij extra inzet hebben moeten plegen om dat op juiste wijze in te richten. Daar was u allemaal langer bij dan ik, of een aantal van u in ieder geval. Wij voldoen in deze gemeente aan alle kwaliteitsnormen. De heer Van Mossevelde gaf al aan dat de caseload is dat honderd dossiers normaal is. Extern komen we dus honderd twintig of honderdertig dossiers tegen. Wij zitten momenteel nog wel onder de honderd, omdat wij juist een soort van flexibele ruimte, omdat wij een beetje ruimte hebben gelaten voor de eventuele grotere schuldengolf die misschien vanwege corona nu op ons af gaat komen en om niet weer wachtlijsten te hebben, zo snel als mogelijk iedereen die zich aan de poort meldt te kunnen helpen. Hoe dat precies zit met die elf fte, de heer Atema had het er nog over of dat er niet zeven of acht zouden moeten zijn. Nogmaals, uw raad heeft ook nadrukkelijk aangegeven: blijf vasthouden aan kwaliteit. Daar zullen we ook in het najaar nog nader invulling aan geven. Het Zweedse model, zweeft dat nog? Nee, dat heb ik u geloof ik al een keer of drie aangegeven, dat het Zeeuwse model wel in Zweden bestaat, maar verder nergens. Er is ooit onderzoek gedaan door het ministerie of dat een idee is. Dat is toen eigenlijk een beetje in schoonheid gestorven of in ieder geval een stille dood gestorven. We hebben er eigenlijk niemand meer over gehoord. De motie riep toen op, op het moment dat dat bestaat, moet Groningen onmiddellijk zijn vinger opsteken om aan te takken. Nou, het bestaat niet, dus er valt geen vinger op te steken. Daarom hebben wij natuurlijk zelf nagedacht over die slimmere en innovatievere schuldenaanpak en die is tot dusverre heel succesvol. Iets over tijd, maar dat kwam door de humanitaire pauze, zoals dat in de Kamer heel mooi zo heet.

01:46:39

Voorzitter: Dank u wel. Er is nog een vraag. Ja.

01:46:43

Mevrouw Van Doesen: Ja, voorzitter. Ik wil toch even met de wethouder in discussie gaan over wanneer die evaluatie komt. Het is natuurlijk allemaal een beetje misgegaan met corona, want we hadden eigenlijk vorig jaar in september dat we een uitwisseling zouden krijgen ter plekke. Dat is allemaal niet doorgedaan. Ik vind het wel heel lastig dat die evaluatie na de begroting komt. Ik zou dat wel op prijs stellen als het voor die tijd kon. We hebben toch al vaak een gebrek aan cijfers om te kunnen begrijpen waarom de begroting...

01:47:18

Voorzitter: Helder. U heeft uw punt helder gemaakt.

01:47:21

Mevrouw Van Doesen: Oké. Ik heb nog één ding. Dat is dat Puddingakkoord. Kan die hij naam ook gewijzigd worden, want er is geen mens buiten die snapt wat het Puddingakkoord is? Ik vind het wel grappig, maar als je het met de cliëntenraad wilt hebben over het Puddingakkoord, moet telkens weer uitgelegd worden wat dat in vredesnaam betekent. Misschien kan dat een meer vanzelfsprekende en herkenbaardere naam krijgen.

01:47:48

Voorzitter: Wethouder Diks, wilt u hier nog op reageren?

01:47:50

Mevrouw Diks: Eerst even op het eerste. Daar zal ik even naar kijken, want de afspraak was toentertijd al dat het eind 2021 zou zijn. Als we het voor de begroting moeten of willen doen, dan gaan we maanden naar voren schuiven. Dus ik zal even kijken intern of dat mogelijk is, want u wilt ook de goede cijfers hebben. Maar ik snap ook uw drang om te kijken of je eventueel bij de begroting iets meer kan. Daar kom ik schriftelijk even bij u op terug via de griffie denk ik. Dan het Puddingakkoord. Ja, don't shoot the messenger, zou ik haast zeggen. Het Puddingakkoord is al gesloten ruim voordat ik hier bestond. Dat had denk ik met die puddingfabriek te maken, neem ik aan. Maar het is inderdaad een beetje een gekke naam. Dit akkoord bestaat en ik denk niet dat er veel externe bewindvoerders zijn die niet snappen waar dat over gaat, want zij hebben dat wel helder voor ogen, denk ik. Het is misschien wel goed om op weg naar een vervolgovereenkomst te kijken of we een iets elegantere naam kunnen verzinnen. Ja, precies.

01:49:00

Voorzitter: Dank u wel u. U heeft hier ook nog een vraag van de heer Rebergen.

01:49:05

De heer Rebergen: Ja, ik heb zelfs een paar punten, voorzitter. Het eerste is de informatievoorziening, dat het niet begrepen wordt door cliënten. Daar heb ik nog geen reactie op gehad. Het tweede is dat het volgens mij juist heel mooi uitkomt dat wij dit nu bespreken en de evaluatie later dit jaar, want dan kan de wethouder ook zien welke punten door de raad belangrijk gevonden worden en dat kan meegenomen worden in de evaluatie. Eén daarvan is dus die monitoring. De wethouder gaf zelf ook al aan dat het een belangrijk punt is. Wat ik een beetje uit het Rekenkamerrapport lees, is dat het eigenlijk niet geregistreerd wordt, hoe de doorstroom en duur van het traject is. Ik hoor de wethouder zeggen dat die cijfers wel aan het eind van het jaar komen. Zou de wethouder daar nog even op in kunnen gaan? Een laatste puntje gaat over het raadsvoorstel. Aanbeveling 1 geeft eigenlijk aan: informeer de raad periodiek en niet samen met reguliere rapportages, want dan sneeuwt het onder. In het raadsvoorstel staat eigenlijk om het wel in de reguliere voortgangsrapportages mee te nemen. Zou de wethouder daar nog even op in kunnen gaan?

01:50:15

Voorzitter: De eerste vraag. Kunt u die nog even herhalen? De informatiestroom?

01:50:20

De heer Rebergen: Ja, de informatievoorziening. Het overzicht van aan te leveren informatie die niet begrepen wordt door de cliënten, waar dus toch regelmatig problemen mee zijn.

01:50:32

Mevrouw Diks: Ja, inderdaad. Sorry, dat woord had ik even niet meteen opgeschreven. Die informatiestroom. Natuurlijk, in het algemeen is het in een gemeente waar veel mensen laaggeletterd zijn ontzettend belangrijk dat we goed kijken naar de wijze waarop we communiceren. Dus ik wil dit zeker heel graag gaan verbeteren om te kijken of we ook de juiste termen gebruiken, zodat mensen ook zo goed mogelijk inzichtelijk hebben hoe hun eigen situatie in elkaar steekt. Dat vind ik zelf ook heel erg belangrijk. Dat zullen we ook in de evaluatie meenemen en misschien ook wel als aandachtspunt. Waar u ook nog aandacht op vestigde is dat het natuurlijk heel handig is om dit gesprek wel natuurlijk nu te voeren, om een aantal zaken die u heeft aangebracht ook in die evaluatie mee te kunnen nemen. Daarom stel ik deze bespreking uiteraard wel zeer op prijs. U begrijpt natuurlijk dat een heleboel ambtenaren ook mee zitten te schrijven en mee zitten te denken. Die zullen dit allemaal ook in die evaluatie meenemen. De informatievoorziening aan de raad. Ja, ik denk dat dat ook echt een punt is, wat we eventjes in die evaluatie ook mee moeten nemen. Toentertijd is het ingericht om het gewoon in de PNC-cyclus mee te nemen. Het zou kunnen, ik vat het even een beetje gek samen, dan gaat het ook in die zin een beetje met de knollen de pot in. Dan zit het natuurlijk in de hele bak van informatie die naar u toekomt. Ik denk dat het goed is om in de evaluatie ook met elkaar even het gesprek te hebben: besluiten we om dit voort te blijven zetten? Of zegt u als raad dat u op een ander moment apart hierover geïnformeerd wil worden? Nou, ik denk dat we dat gewoon moeten afspreken op het moment dat we de evaluatie hebben.

01:52:18

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Atema.

01:52:21

De heer Atema: Het harmonisatiebesluit Haren Ten Boer, dat is meegedeeld aan de private bewindvoerders nadat de termijnen waren verstreken. Is dat gedaan omdat zij wel met succes het algemeen belang besluit van 2014 hadden kunnen aanvechten?

01:52:40

Mevrouw Diks: Ja. Bij dat harmonisatiebesluit was er wel iets buiten de termijn, maar dat was niet de informatievoorziening van de gemeente aan externe bewindvoerders, maar het bezwaar dat externe bewindvoerders hadden willen maken. Die hebben zij buiten de termijn ingediend en daarmee was het niet-ontvankelijk en bestaat het niet. Daarom heb ik net aangegeven: we gaan niet in het openbaar zitten welles-nietessen, voor zover het een spreekwoord is, maar ik geef u mee dat het harmonisatiebesluit volgens de regelen der kunst is vastgesteld en voor een groot deel was u daar ook zelf bij.

01:53:20

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag dat de heer Rebergen ook nog een vraag aan u had.

01:53:25

De heer Rebergen: Ja, ik kan het ook wel even later doen. Ik doe dat later wel, mevrouw Diks. Prima.

01:53:33

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij zijn we hiermee aan het einde gekomen van deze sessie. Rest mij twee dingen te doen. In ieder geval de heer Van Mossevelde te bedanken voor de tijd en kennis waarmee hij de vragen heeft beantwoord. En de vraag aan u als fracties: wat doen we met het raadsvoorstel? Is er iemand die dit niet conform naar de raad wil, maar met een motie of een discussie? Ik zie hier schuddende hoofden digitaal. Er gebeurt van alles, maar de conclusie is dat het raadsvoorstel op deze manier conform naar de raad kan. Ik wens u allen een fijne avond en voor de mensen hier wel thuis. Tot de volgende keer.